



B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Logistično inženirstvo
Modul: Poslovna logistika

ORGANIZACIJA PRIREDITVE NA PRIMERU OSREDNJE OBČINSKE PRIREDITVE

Mentor: spec. Jošt Šmajdek, dipl. inž. tehnol. prom.
Lektorica: Milena Furek, prof. slovenščine

Kandidatka: Barbina Skok

Kranj, junij 2025

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju spec. Joštu Šmajdku, dipl. inž. tehnol. prom.

Zahvaljujem se tudi lektorici ge. Mileni Furek, prof. slovenščine, ki je mojo diplomsko nalogo jezikovno in slovnično pregledala.

Prav posebno zahvalo namenjam moji »pikici« Doris Nataliji, brez tvoje srčnosti in vzpodbude ne bi bila tale naloga dokončana. Hvala ti, za vse učiteljske predloge in na trenutke »vzgojno-starševske« nasvete in pritiske, za skrb in pomoč, da sem se lahko posvetila samo pisanju. Hvala tudi Denisu Aleksandru in Daretu za moralno podporo.

Ta diplomska naloga je narejena zame in v spomin na mojega očeta, ata Aleksandra, ki me je vedno podpiral in vem, da bi bil zelo ponosen name.

IZJAVA

Študentka Barbina Skok izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom spec. Jošta Šmajdka, dipl. inž. tehnol. prom.

Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.

Dne _____

Podpis: _____

POVZETEK

Za izvedbo prireditve je treba najprej zgraditi dobre temelje, na podlagi katerih se lahko začne logistično načrtovanje. Določimo, kje in kakšno prireditev bomo organizirali, njen namen ter komu je namenjena. Potem nas čaka samo še uspešna izvedba in evalvacija ob zaključku izvedbe.

Ta naloga je nastala na podlagi organizacije osrednje občinske proslave, 27. aprila, ob dnevu upora, v Domu krajanov v Žejah pri Sveti Trojici, KS Dob pri Domžalah, ki je postala že tradicionalna.

Naš namen je dogodek ubesediti in napisati smernice za organiziranje nadaljnje proslave. Ob tem poskušamo ohraniti primere, ki so se izkazali kot dobra praksa ter jih dopolniti oziroma izboljšati. Želimo predlagati načine za optimalnejše načrtovanje s poudarkom, da ne spreminjamo pretirano, kar je tradicionalno in skušamo ohraniti čim več.

Z izvedbo vsakoletne proslave organizatorji skrbimo, da ne potonejo v pozabo upor, boj in trpljenje, ki jih je slovenski narod preživel med drugo svetovno vojno. Spomini prehajajo iz roda v rod, če pa s tem koga odvrnemo od hudodelstva, bo to v prid vsem. Vsi radi živimo v miru in svobodi.

KLJUČNE BESEDE

- dan upora proti okupatorju,
- proslava,
- prireditev,
- načrtovanje,
- organizacija

ABSTRACT

To host an event, you first need to build a solid foundation, which can then be used to start logistical planning. We determine where and what kind of event we will organise, its purpose and who it is intended for. Then all that is left to do is to execute it successfully and evaluate it at the end of the event.

This task was created based on the organisation of the central municipal commemoration, on April 27th on the Day of Resistance, at the House of the residents in Žeje near Sveta Trojica, Local Community of Dob near Domžale, which has become a tradition.

Our intention is to put the event into words and to write guidelines for organising further celebrations. At the same time, we try to preserve examples that have proven to be good practice and to supplement or improve them. We want to suggest ways to plan more optimally, with an emphasis on not changing too much of what is traditional and trying to preserve as much as possible.

By organising the annual commemoration, the organisers ensure that the resistance, struggle and suffering that the Slovenian nation endured during the Second World War is not forgotten. Memories are passed down from generation to generation, and if by doing so we can deter someone from committing a crime, it will be for the benefit of all. We all like to live in peace and freedom.

KEYWORDS

- Day of Resistance Against the Occupier,
- commemoration,
- event,
- planning,
- organising

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	Predstavitev problema.....	1
1.2	Cilji naloge.....	1
1.3	Predpostavke in omejitve	1
1.4	Metode dela	2
2	SPLOŠNO O JAVNIH PRIREDITVAH	3
2.1	Kaj je prireditev	3
2.2	Vrste prireditev.....	3
2.2.1	Prireditve po velikosti	4
2.2.2	Prireditve po vsebini in namenu.....	4
2.2.3	Prireditve po ciljnih skupinah	4
2.2.4	Prireditve po koledarju.....	5
2.2.5	Prireditve po vsebini, lokaciji in koledarju	5
3	PREDSTAVITEV OSREDNJE OBČINSKE PRIREDITVE.....	7
3.1	Posnetek stanja.....	7
3.2	Kritična analiza.....	14
4	NAČRTOVANJE IN ORGANIZACIJA PRIREDITVE	15
4.1	Načrt in organizacija prireditve	15
4.1.1	Govorniki	16
4.1.2	Kulturni program.....	16
4.1.3	Praporščaki	18
4.1.4	Podelitev priznanj, simboličnih daril,	19
4.1.5	Tehnični del.....	19
4.1.5.1	Ton in luč.....	20
4.1.5.2	Scena.....	21
4.1.5.3	Dokumentacija.....	21
4.1.6	Oglaševanje	22
4.1.7	Bonton in protokol	24
4.2	Vodenje in izvedba prireditve.....	24
5	ZAKLJUČKI.....	27
6	PREDLOGI IZBOLJŠAV	29
6.1	Postavitev spremljevalnih razstav	29
6.2	Sodelovanje z osnovnimi in glasbenimi šolami.....	29
6.3	Sodelovanje z manj znanimi kulturnimi izvajalci	30
6.4	Organizacija prevoza	30
6.5	Dobrodelna nota.....	30
7	LITERATURA IN VIRI.....	31

KAZALO SLIK

Slika 1: Članek o prvi prireditvi	7
Slika 2: Vabilo na predstavo »Kajuh sem jaz!«	10
Slika 3: Vabilo na ogled filma »Prisluhni natanko, da čuješ glasove«	10
Slika 4: Vabilo na prireditev »Petje partizanskih pesmi«	11
Slika 5: Dom krajanov v Žejah	13
Slika 6: Postroj praporščakov pred dvorano	18
Slika 7: Vabilo na osrednjo občinsko prireditev	23

KRATICE IN AKRONIMI

KO ZB:	krajevna organizacija združenja borcev
NOB:	narodnoosvobodilni boj
OZS:	Obrtna zbornica Slovenije
OZSČ:	Območno združenje slovenski častnikov
SOD:	Sekcija organizatorjev dogodkov
Združenje:	Združenje borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja občine Domžale
ZZB NOB:	Zveza Združenj borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Slovenije

1 UVOD

1.1 Predstavitev problema

Vsak je že kdaj sodeloval na prireditvi, če to ne, si jo je pa ogledal. Sodelovali smo na prireditvah v vrtcu, v šoli, v družinskem krogu, v družbi, v službi, na televiziji itd. Vsak dogodek, prireditev je najprej domislica, ideja, ki jo je treba teoretično osmisliti in ji dati neki cilj in zaključek ter jo izvesti.

Proslava v Žejah v spomin na junaški upor slovenskega naroda proti okupatorju, 27. aprila 1941, ki jo Združenje borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja občine Domžale (v nadaljevanju Združenje) vsako leto prireja v sodelovanju z Občino Domžale in ki je tema te diplomske naloge, je z leti postala tradicionalna.

V nalogi ne razpravljamo o finančnem vidiku niti o dokumentaciji, ki jo je treba predložiti upravnim organom za izvedbo prireditve, ker je to že utečena praksa. Z nalogo se osredotočamo na to, kaj proslava ob dnevu upora proti okupatorju je, kako smo jo pripravili, organizirali in izvedli. Zavedati se moramo tudi, da organizacija in izvedba proslave temelji na prostovoljstvu in dobri volji posameznikov, ki nalogo opravljajo brezplačno in v svojem prostem času.

1.2 Cilji naloge

Cilj naloge je ubesediti in podati smernice za načrtovanje, organiziranje nadaljnje proslave na podlagi že izvedenih prireditev, ne spreminjati obstoječega. Želimo ohraniti tradicionalne načine izvedbe in posodobiti, optimizirati, kar je treba, analizirati in ugotoviti, kje in kaj bi še lahko izboljšali, ter predlagati in izvesti morebitne izboljšave.

Kot smo že uvodoma povedali, je proslava tradicionalna, zato ugotavljamo, da poteka vse že po nekem nepisanem ustaljenem redu, ki smo ga v tej diplomski nalogi poskušali strukturirati.

1.3 Predpostavke in omejitve

Ohraniti tradicionalnost postavlja določene omejitve, če bi kljub vsemu želeli proslavo »posodobiti« za mlajše generacije. Zato smo želeli ugotoviti, kako organizirati izvedbo proslave, ki bi bila primerna oziroma bolj dopadljiva vsem generacijam, mlajšim in starejšim, kako jo narediti zanimivo.

1.4 Metode dela

Raziskovalne metode

Pri izdelavi diplomske naloge smo uporabili nekaj raziskovalnih metod:

- **induktivno-deduktivna:** sklepanje od posameznega k splošnemu ali obratno – iz splošnega v posamezno, kako organizirati dogodek, navezava na specifično proslavo;
- **analitična metoda:** razčlenjevanje pojava v posamezne dele in podrobno preučevanje, kateri aspekti (vidiki) so tradicionalni, kaj lahko spremenimo, izboljšamo;
- **opisna metoda:** opisovanje pojavov, opis dogodka in zgodovinskega ozadja.

2 SPLOŠNO O JAVNIH PRIREDITVAH

2.1 Kaj je prireditev

V teoretičnem delu podajamo dosedanja védenja o prireditvah, o pripravi, načrtovanju, vodenju in izvedbi. Ugotavljamo, da se za términ prireditev uporablja tudi izraz dogodek.

Kaj je prireditev? SSKJ (b. I. a) na spletni strani pravi, da je prireditev »javni dogodek, zlasti kulturni, športni, zabavni /.../; dobrodelna prireditev; družabna prireditev; kulturna, pevška, športna prireditev /.../; knjižni sejem in druge prireditve.«

Kaj pa je dogodek? Zapis SSKJ (b. I. b) na spletu pravi, da je dogodek »dejanje, dogajanje, uresničeno v stvarnosti.«

»V tem najširšem pomenu besede je množica vseh dogodkov dejansko enako kot življenje samo, ki ga sicer tudi upravljamo kot dogodek, ki traja pač vse življenje. Če življenje definiramo kot niz dogodkov, moramo takoj pripomniti, da življenje sestavljajo vsakdanji spontani dogodki, ki jih ne moremo upravljati oziroma nadzorovati, in dogodki, ki jih načrtujemo vnaprej. V nadaljevanju nas ne bodo zanimali spontani dogodki, ki sestavljajo življenje, temveč bodo predmet našega proučevanja dogodki, ki jih pripravimo s posebnim namenom« (Novak et al., 2009, str. 16).

Javna prireditev je po definiciji Ministrstva za notranje zadeve RS vsako organizirano zbiranje oseb zaradi izvajanja različnih aktivnosti (kulturnih, športnih, zabavnih, izobraževalnih, političnih in drugih), udeležba pa je pod različnimi pogoji dovoljena vsem.

Podobno definicijo javne prireditve ponuja tudi L. Vihar v knjižici Organizacija prireditve (Vihar, 1987, str. 7; Mohorko, 2012, str. 9).

2.2 Vrste prireditev

»Podobno kot definicija dogodkov je težavna tudi razdelitev posebnih dogodkov na posamezne vrste. Klasifikacij je toliko kot avtorjev o upravljanju dogodkov. Strokovnjaki posebne dogodke razvrščajo glede na:

- velikost (/.../ po številu udeležencev);
- vsebino in namen dogodka (izobraževalni, kulturni, športni /.../, politični, dobrodelni itd.);
- ciljne skupine (prijatelji, zaposleni, stranke, lokalna skupnost /.../))« (Novak et al., 2009, str. 17).

»Kot vsaka klasifikacija je tudi razvrstitev SOD pomanjkljiva. Kljub poizkusu, da bi vključila vse vrste dogodkov, nekateri manjkajo. Kam, denimo, spadajo verski dogodki? Ne upošteva pa tudi posebnih osebnih dogodkov, kot so poroke, okrogle obletnice, otroški rojstni dnevi ipd. /.../.« (Novak et al., 2009, str. 19).

Ugotavljamo, da je kar nekaj prireditve, ki jim lahko točno določimo namen, vsebino, lokacijo in jih lahko točno časovno in koledarsko uvrstimo.

2.2.1 Prireditve po velikosti

Prireditve lahko razdelimo po velikosti glede na število udeležencev na manjše, večje oziroma velike:

- manjše prireditve so po navadi omejene na posamezni kraj, občino in so pomembne lokalnemu prebivalstvu, npr. »Slamnikarski sejem v Domžalah«, s katerim na domžalskem ohranjajo tradicijo slamnikarstva;
- večje prireditve so največkrat kakšni koncerti znanih glasbenikov, tudi športne, spominske in kulturne prireditve, ki vedno privabijo veliko število ljudi (koncerti Tržaškega partizanskega pevskega zbora Pinko Tomažič, Maraton Franja, Pot ob žici okupirane Ljubljane, ...);
- večje prireditve so največkrat medijsko odmevne in svetovno prepoznavne (smučarski skoki v Planici).

2.2.2 Prireditve po vsebini in namenu

Prireditve lahko razdelimo glede na vsebino in namen, npr. izobraževalne, kulturne, športne, dobrodelne itd.

Novak et al. (2009) so ugotovili, da po klasifikaciji Sekcije organizatorjev dogodkov pri Slovenski oglaševalski zbornici delimo prireditve na sedem različnih vrst:

- izobraževalne (konference, kongresi ...);
- komercialne (sejmi, promocije ...);
- korporativne (skupščine delničarjev, novinarske konference ...);
- politične (shodi, kongresi ...);
- kulturne (razstave, koncerti, predstave ...);
- športne (tekmovanja ...) in
- dobrodelne.

2.2.3 Prireditve po ciljnih skupinah

Prireditve in dogodke delimo tudi glede na ciljne skupine, ki jih povezujejo skupna zanimanja in interesi in so naš vsakdanjik.

- V okviru družine organiziramo dogodke, kot so: praznični zajtrk, kosilo, večerja, rojstni dnevi, razne obletnice, pikniki, izleti, počitnice, pogreb, sedmina.
- V šoli se vrstijo prireditve, kot so: športne, kulturne, dobrodelne, proslave, obletnice, ekskurzije.
- V društvih so sestanki, skupščine, vsakoletna srečanja, okrogle mize, spominske slovesnosti in svečanosti, proslave, ekskurzije, strokovni izleti.
- V službi potekajo sestanki, kolegiji, strokovna potovanja in poslovni obiski in simpoziji.
- Tudi v lokalni skupnosti se vrstijo raznovrstne prireditve in dogodki in še bi lahko naštevati.

2.2.4 Prireditve po koledarju

Poznamo tudi prireditve in dogodke, ki jih lahko časovno umestimo in razvrstimo zato, ker so datumsko določeni in vnaprej znani oziroma jih je vedno mogoče izračunati in določiti. Rojstni dan praznujemo na dan in mesec rojstva, obletnico poroke na dan sklenitve zakonske zveze, ravno tako zaznamujemo druge obletnice.

Državni prazniki in dela prosti in neprosti dnevi so na točno določen datum in zato se tiste dneve praviloma zvrsti veliko dogodkov in prireditev po državi, lokalnih skupnostih in v družinah. Na primer novo leto, kulturni praznik, dan upora proti okupatorju, prvi maj, dan državnosti, dan spomina na mrtve, dan reformacije.

Seveda ne moremo mimo verskih praznikov, ki so značilni za slovensko pokrajino. V družini se goduje. Kdor je krščen, mu je bil določen zavetnik, največkrat se gleda na izbiro imena in bližino rojstnega dneva na koledarju in na tisti dan se goduje. Primer Aleksander goduje 3. maja in kdor je rojen v maju s tem imenom, bo imel na ta dan verjetno god. Tudi vsak kraj, župnija ima svojega zavetnika, patrona, kakor in po komur se pač imenuje farna cerkev. Mengeška cerkev je posvečena svetemu Mihaelu, ki goduje v septembru, 14 dni kasneje pa ima župnija v oktobru svoj praznik, ki se mu reče »žegnanjska nedelja«. Potem so tukaj še pust, velika noč, božič, prazniki, ki so točno določeni v cerkvenem koledarju.

2.2.5 Prireditve po vsebini, lokaciji in koledarju

Poznamo pa tudi celo vrsto prireditev in dogodkov, ki so znani vnaprej po vsebini, lokaciji in koledarju. Datum se velikokrat da izračunati, taki so predvsem cerkveni prazniki in ljudski običaji. Lokacija pa lahko včasih variira. Naštejmo nekaj najbolj znanih v slovenskem prostoru:

- 8. februar, Prešernov dan, kulturni praznik – Prešernov smenj v Kranju;

- pust - znani pustni karnevali po Sloveniji: Ptuj, Cerknica, Cerkno, Tolmin, Vir, itd.; pustni čas je premakljiv in je odvisen od velike noči, kajti pustna nedelja je 7 tednov pred veliko nočjo;
- velika noč – bo vedno na prvo nedeljo po polni luni po 21. marcu.

V občini Domžale ima Združenje prireditve, ki se organizirajo na znani lokaciji, z določenim namenom in na točno določen datum.

- Prvo soboto v januarju poteka spominska slovesnost v spomin pobitim aktivistom med drugo svetovno vojno v Rudniku pri Radomljah.
- Na soboto, datumsko najbližje 24. februarju, poteka spominska slovesnost s pohodom v spomin na padle borce Kamniško-zasavskega odreda na Oklem nad Ihanom.
- 27. april, dan upora proti okupatorju – se pripravi tradicionalna proslava v Domu krajanov v Žejah pri Sv. Trojici.
- 27. julij – poteka spominska slovesnost, proslava ob obletnici odhoda prvih partizanov v boj proti okupatorju na domžalskem v Kriškarjevih smrekah v Preserjah pri Radomljah.

3 PREDSTAVITEV OSREDNJE OBČINSKE PRIREDITVE

3.1 Posnetek stanja

Prva prireditev v Domu krajanov v Žejah pri Sveti Trojici sega v daljne leto 1996, ko je ob dnevu upora proti okupatorju, 27. aprilu, in ob 55-letnici ustanovitve Osvobodilne fronte Združenje borcev občine Domžale v sodelovanju z Gasilskim društvom Žeje pripravilo praznovanje z družabnim srečanjem svojih članov.

V občinskem časopisu Slamnik je bil objavljen članek o prvi izvedeni prireditvi: »MEDOBČINSKA SLOVESNOST V ŽEJAH. 27. april – dan upora proti okupatorju. Vedno prijazni krajan Žej, Sv. Trojice in drugih vasi v tem delu naše občine so bili letos skupaj z Medobčinskim odborom Združenja borcev in udeležencev NOB Domžale gostitelji osrednje medobčinske slovesnosti ob 27. aprilu – državnem prazniku v Žejah, ki je prav na DAN UPORA PROTI OKUPATORJU v dom krajanov kljub slabemu vremenu privabila številne obiskovalce iz vseh štirih občin. Pravi partizanski miting, kot so slovesnost najavili organizatorji /.../« (Slamnik, 1996, str. 15)

Domžale

slamnik

MEDOBČINSKA SLOVESNOST V ŽEJAH

27. april – dan upora proti okupatorju

Vedno prijazni krajan Žej, Sv. Trojice in drugih vasi v tem delu naše občine so bili letos skupaj z Medobčinskim odborom Združenja borcev in udeležencev NOB Domžale gostitelji osrednje medobčinske slovesnosti ob 27. aprilu – državnem prazniku v Žejah, ki je prav na DAN UPORA PROTI OKUPATORJU v Dom krajanov kljub slabemu vremenu privabila številne obiskovalce iz vseh štirih občin.

Pravi partizanski miting, kot so slovesnost najavili organizatorji, bi bil najbrž na prostem še uspešnejši, vendar prav nihče v dvorani ni nezadovoljen po dobrih dveh urah programa zapuščal slovesnost, ki jo je uvedla GODBA IZ MORAVČ, saj je za praznično razpoloženje poskrbela s krajšim promenaadnim koncertom pred domom in nato

z ZDRAVLJICO uradno najavila začetek slovesnosti. Partizanski miting, na katerem so bili dobrodošli prav vsi, od številnih obiskovalcev, do slavnostnega govornika, podpredsednika borčevske organizacije Rajka Hafnerja, do predstavnikov vseh štirih občin ter prisotnih političnih strank, je vodil Andrej Zajc, ki je znal prav za vsakogar najti ravno pravi besede. Številni govorniki so bili kratki, kulturni program bogat in pester, poslušalci pa so posebej glasno zaploskali g. Rajku Hafnerju, ki je obudil spomine na čase pred 55. leti in zlasti poudaril pomen tedanje enotnosti slovenskega naroda, partizanskega narodnoosvobodilnega boja, ki je, hoteli to nekateri ali ne, eden najpomembnejših mejnikov v zgodovini našega naroda, brez kate-

rega tudi današnje samostojne svobodne Slovenije ne bi bilo. Vsem je zaželel prijetno praznovanje in več enotnosti pri oblikovanju jutrišnjega dne naše domovine. Z najboljšimi željami so se mu pridružili tudi predstavniki vseh štirih občin: g. Milan Pirman, Domžale, g. Milan Brodar, Moravče, g. Branko Lipar, Mengeš ter g. Milan Drčar, Lukovica in predstavniki političnih strank.

Vsi po vrsti so upoštevali željo voditelja partizanskega mitinga; bili so kratki in si zaslužili odobravanje obiskovalcev, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano, precej pa jih je moralo ostati kar pred njo. Šentviški zbor iz Šentvida, ki ga vodi g. Karel Leskovec, in Mešani pevski zbor Društva upokojencev iz Moravč, vodi ga. g. Alojz Štefan,

sta prisotne razveselila z nekaterimi partizanskimi in narodnimi pesmimi, za pravo razpoloženje pa so poskrbeli tudi trije harmonikarji. Z recitacijami so se predstavili mladi člani športno-rekreativnega društva Konfin s Sv. Trojice, svojo pesem je recitala tudi ga. Franca Kosmač iz Moravč, zbrane pa je pozdravil in jih seznanil s svojo najnovejšo knjigo s tematiko NOB znani pisatelj, g. Ivan Jan.

S tem pa program še ni bil končan, saj je prav ob njegovem koncu »besedo dobila« Godba iz Moravč, ki je z venčkom koračnic in priljubljenih narodnih sklenila lepo slovesnost. S tem pa prijaznega popoldneva v Žejah še ni bilo konec, saj mu je sledilo tovariško srečanje, na katerega so vedno znova in znova prihajali obiskovalci ter pred domom še enkrat prisluhnili pravemu koncertu godbenikov iz Moravč, ki jih niso in niso hoteli nehati poslušati.

Tovariško srečanje, ki se je potegnilo daleč v noč, je nudilo obilo priložnosti za obujanje spominov na čase pred petdeset in več leti, za pogovore nekdanjih tovarišev, prijateljev o sedanjem trenutku naše države, pa tudi za druženje in ples, za kar sta poskrbela kar dva ansambla.

V.

Slika 1: Članek o prvi prireditvi
(Vir: Slamnik, 1996)

Krajan Žej ter okoliških krajev in zaselkov so s samoprispevki in prostovoljskim delom zgradili Dom krajanov Žeje in Gasilski dom Žeje-Sveta Trojica in ga 22. avgusta 1993 slovesno odprli (Vulikić, 2003).

Ker je bil to novi dom s primerno veliko dvorano, namenjeno raznovrstnim dogodkom, domačini pa zelo zagnani, delovni, vedno pripravljeni sodelovati, je Združenje sprejelo odločitev, da bo pripravilo proslavo ob 27. aprilu, dnevu upora proti okupatorju, v Žejah.

Združenje borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja občine Domžale od takrat tradicionalno prireja proslavo 27. aprila, na dan, ki je bil določen kot dan ustanovitve Osvobodilne fronte in je tudi državni praznik. Po letu 1991 se ta praznik imenuje dan upora proti okupatorju.

Občina Domžale v mesecu aprilu vsako leto praznuje občinski praznik v spomin na 19. april 1952, ko so Domžale postale mesto (Stiplovšek, 2009). Tako v mesecu aprilu potekajo razni dogodki in prireditve, med drugim tudi proslava ob dnevu upora proti okupatorju, ki je postala osrednja občinska prireditev.

Proslavo Združenje borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja občine Domžale pripravljajo v sodelovanju s PGD Žeje-Sv. Trojica. Občina Domžale financira prireditev, Združenje pa jo organizira in vodi.

Prvenstveni namen proslave je spomin in opomin na pretekle dogodke iz druge svetovne vojne, ko je okupator poskušal podjarmiti slovenski narod. Slovenci kot klen, delaven, družinski, veren, zaveden in domoljuben narod se ni pustil poteptati. Slovenci so se uprli potujčevanju in zavojevanju, fašizmu in nacizmu z narodnoosvobodilnim bojem. Bojem, ki je zahteval številne žrtve, povzročil prave tragedije in razdor med družinskimi člani, prijatelji, sosedi, narodi, državami.

Prireditev je v spomin na 27. april, dan, ki je določen in priznan kot državni praznik Republike Slovenije. Dan, ko so različne družbene, interesne, verske, politične skupine združile v veri, da skupaj lahko spremenijo potek dogodkov in ustavijo okupatorja, zato je prireditev v opomin, da se kaj takega ne bi več zgodilo. Tematika proslave je seveda moč, srčnost, boj za obstanek, združitev posameznikov v odporiško gibanje pod imenom Osvobodilna fronta. V boju proti fašizmu in nacizmu so se leta 1941 združili posamezniki različnih interesnih skupin, ki jim je bil skupni interes, da se uprejo okupatorju, ki jih je želel podjarmiti, potujčiti, izbrisati z obličja Zemlje.

Sam dogodek je prirejen tako, da traja od 60 do 75 minut, kar se tiče uradnega dela s kulturnim programom. Odziv udeležencev je bil glede dolžine prireditve pozitiven.

Organizatorji si prizadevajo, da so nastopajoči praviloma iz lokalnega okolja. Splošno mnenje je, da se v dogodek uvrsti čim več domačih ponudnikov in izvajalcev, npr. gostinski ponudniki, cvetličarji, ozvočevalci, snemalci itd. Na ta način se podpre lokalno podjetništvo in ohranja medsebojna povezanost z lokalnim prebivalstvom.

Tukaj so tudi nastopajoči lokalni glasbeniki in pevski zbori, kulturna društva, folklorne skupine, godba, učenke in učenci iz osnovne šole in ostali tovrstni kulturni izvajalci.

Pevci, pevski zbori ter glasbeniki, godbeniki in plesalci sledijo z naborom pesmi, besedil in glasbe po usmeritvah in programu, ki ga začrta organizator proslave z izvajanjem partizanskih, borbenih, ljudskih, domoljubnih pesmi, glasbe in plesa.

Besedila in pesmi, ki jih nastopajoči recitirajo in deklamirajo, so v duhu upora slovenskega naroda proti okupatorju. Na spletni strani GOV.SI (2022) je objava, ki pravi: »Leto 2023 je razglašeno za leto partizanskega pesnika Karla Destovnika Kajuha.« V letu 2023 takratni kulturni minister ni imel posluha za izvedbo programa. Šele v letu 2024 po volitvah in zamenjavi vlade, ki je bolj svobodomiselna, se je po državi dostojno obeležilo »Kajuhovo leto« in na različne načine poklonilo v spomin na mladega pesnika, njegovi ustvarjalnosti in pomenu v kolektivni zavesti Slovencev. Na proslavah, slovesnostih, koncertih so se pele in deklamirale pesmi Karla Destovnika Kajuha in se seveda še.

Veliko prireditev, projektov in gledaliških iger je bilo izvedenih, med drugim monodrama »Kajuh sem jaz!«, režiserja Darka Nikolovskega v izvedbi gledališke in filmske igralka Inti Šraj. Za glasbeno oblikovanje predstave je zaslužen Aljoša Saksida v sodelovanju z Združenim otroškim pevskim zborom mali kraški Kajuhovci, Tržaškim pevskim zborom Pinko Tomažič in Jadranko Juras. Ustvarjalci so želeli predstavo izvesti v 38 slovenskih občinah, tolikokrat, kot je bila natisnjena Kajuhova edina pesniška zbirka.



Slika 2: Vabilo na predstavo »Kajuh sem jaz!«
(Vir: Nikolovski, 2024)

Peter Verčkovnik je posnel odličen dokumentarno-umetniški film o kratkem življenju pesnika Kajuha, »Prisluhni natanko, da čuješ glasove«, ki je bil predvajan v Kamniku in Radomljah v letošnjem letu.



Slika 3: Vabilo na ogled filma »Prisluhni natanko, da čuješ glasove«
(Vir: Verčkovnik, 2025)

Petje partizanskih pesmi je bilo uvrščeno v nesnovno kulturno dediščino 22. maja 2024. Združenje borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Mengeš je v letu 2025 organiziralo proslavo ob dnevu upora in za moto prireditve v spomin na ustreljene talce na Zaloki v Mengšu so izbrali petje partizanskih pesmi.

ZDRUŽENJE BORCEV ZA
VREDNOTE NOB MENGEŠ
v sodelovanju z
OBČINO MENGEŠ

PETJE PARTIZANSKE PESMI
nesnovna kulturna dediščina
torek, 22. april 2025 ob 18. uri
Kulturni dom Mengeš

sodelujejo:
MePZ Svoboda Mengeš
Kvartet Krt
Pevski zbor OŠ Mengeš

slavnostni govornik:
skladatelj Tomaž Habe

80 let
osvoboditve

22. maja lanske leto je bilo v register nesnovne kulturne dediščine vpisano petje partizanskih pesmi.

Umetniška dejavnost pevskih zborov in pevskih skupin kot izvajalk partizanskih in sorodnih pesmi je ključna za ohranjanje partizanskega glasbenega izročila, pri čemer ne gre le za kulturo spominjanja, temveč tudi za poustvarjanje bogate skladateljske dediščine 20. stoletja.

Slovenska partizanska pesem, ki ima izvor v puntarski in ljudski borbeni pesmi, se je pojavila med drugo svetovno vojno. Sprva so partizanske, pa tudi borbene, delavske, revolucionarne in uporniške pesmi, pele nestalne skupine borcev, ki so bile del gledaliških ali kulturnih skupin. Iz tega je nastal Invalidski pevski zbor, po vojni pa je postalo petje partizanskih pesmi množično.

V Zvezi borcev za vrednote NOB smo se odzvali in za moto letošnje prireditve v spomin talcem izbrali petje partizanskih pesmi.

Vstop prost. Vabljeni in dobrodošli!

Slika 4: Vabilo na prireditev »Petje partizanskih pesmi«
(Vir: Združenje borcev za vrednote NOB Mengeš, 2025)

»Izvajalcem in poslušalcem partizanska pesem pomeni vez s preteklostjo ter spomin na antifašizem in upor, ki ju intimno gojijo. Slovenska partizanska pesem, ki ima izvor v puntarski in ljudski borbeni pesmi, se je pojavila med drugo svetovno vojno. Sprva so partizanske (pa tudi borbene, delavske, revolucionarne in uporniške) pesmi pele nestalne skupine borcev, ki so bile del gledaliških ali kulturnih skupin in ki so nastopale na kulturnih dogodkih v partizanskih enotah ali na osvobojenem ozemlju. Aprila 1944 je začela delovati Pojoča četa ali Invalidski pevski zbor (naslednik je Partizanski pevski zbor), sestavljen iz 17 okrevajočih vojakov, ki so skrbeli za moralno in kulturno podporo ter propagando. Poleg partizanskih pesmi je njihov repertoar obsegal tudi ljudske in avtorske slovenske, hrvaške, španske ter ruske pesmi z vojno, revolucionarno, uporniško in borbeno vsebino« (Register nesnovne kulturne dediščine, 2024).

Proslava kot osrednja občinska prireditev je priložnost Združenja za podelitev priznanj. ZZB NOB Slovenije vsako leto podeli, na podlagi razpisa, priznanja in listine

zaslužnim posameznikom in združenjem, praporščakom, organizacijam, podjetjem idr.

Zveza podeljuje priznanja za izjemne dosežke pri uresničevanju programskih usmeritev Zveze, za uspešno delovanje na področju ohranjanja in uveljavljanja vrednot narodnoosvobodilnega boja ter za ustno in pisno ohranjanje zgodovinske resnice o narodnoosvobodilnem boju. Zveza podeljuje listino, zlato in srebrno plaketo te posebna priznanja praporščakom (Pravilnik o priznanjih Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije, 2020).

Posebna preiščlenost je potrebna pri izbiri slavnostnega govornika. Težnje prireditelja so, da izberejo govorca, ki je priljuden, poznan, odločen, splošno razgledan in strokovno podkovan.

»Ne smemo pozabiti omeniti praporščakov, ki imajo posebno nalogo na dogodkih in prireditvah. Prapor je za razliko od zastave unikatni ročni izdelek, ki se od zastave razlikuje ne le po izdelavi, ampak tudi po vizualni sestavi, uporabi in simboliki. Prapor se najpogosteje uporablja pri svečanih dogodkih in za predstavitev lastnika, saj služi kot njegov simbol – simbolizira pripadnost določeni skupini in njeno tradicijo. Zato se prapora ne izveša, ampak nastopa skupaj s praporščakom. Praporščak je čuvar in nosilec prapora« (OZS, b. l.).

Za ozvočenje je po navadi izbran lokalni ponudnik, za sceno in projekcijo se dogovarjajo z upravljavcem doma. Posredujejo vsebino, podatke in slike, vezno besedilo ter določijo rdečo nit predstavitve, ki jo oblikujejo v računalniškem programu Power Point in jo kot projekcijo prikažejo na filmskem platnu. Projekcija je narejena tako, da razumno sledi scenosledu programa prireditve.

Dogajanje posname snemalec lokalnega časopisa, ki napiše tudi članek o dogodku in ga opremi s fotografijami. Posnetek prireditve je objavljen na spletnih straneh portala domzalec.si, ki je osrednji informativni portal v občini Domžale.

Tehnično podporo, varovanje, usmerjanje, pripravo, okrasitev in pospravljanje dvorane in okolice nudijo domačini, gasilci iz PGD Žeje-Sv. Trojica s prostovoljci. Hkrati poskrbijo tudi za vso papirologijo, ki je potrebna za tovrstno prireditev, seveda vse v skladu z dogovorom.

V letih, odkar so zgradili dom, so priredili, vodili in gostili nebroj raznovrstnih dogodkov in prireditev, od raznih srečanj, obletnic, sestankov, skupščin, veselic, rojstnih dni, koncertov, gledaliških iger, snemanja razvedrilnih oddaj do porok, vključno s proslavo ob dnevu upora.

Krajani Žej in gasilci PGD Žeje-Sv. Trojica oddajajo dom krajanov v uporabo zainteresiranim uporabnikom. V domu je večnamenska dvorana z odrom in

balkonom, manjši prostori, uporabni za sestanke ali garderobo, gostinski prostor s kuhinjo in postrežnim točilnim pultom, tehničnimi prostori ter sanitarnimi prostori. Na zunanjih površinah je urejen del za zunanje prireditve z velikim parkiriščem.



Slika 5: Dom krajanov v Žejah
(Vir: PNV d.o.o. b. l.)

Dom krajanov Žeje se je tekom let izkazal za zelo primerne za izvedbo proslave ob dnevu upora proti okupatorju, na zunanjih površinah in v dvorani doma.

Skladno z dogovorom uredijo in okrasijo dvorano, pripravijo oder, postavijo stole in klopi za obiskovalce, v samem kraju in okolici doma postavijo označevalne table za prireditve in parkirišče ter s trakovi zaščitijo zasebne površine, da bi se izognili parkiranju in hoji po tuji lastnini. Pripravijo pogostitev v obliki malice in pijače, ki jo sami kuhajo oziroma spečejo in tudi sami postrežejo. Po končani prireditvi krajani in gasilci pospravijo dom in okolico.

3.2 Kritična analiza

Veliko sloni na prostovoljstvu, zaupanju in dobrih medsebojnih odnosih, kar se je do zdaj sicer izkazalo za uspešno, vendar je tukaj moment »nepredvidljivosti«, ki ga je treba upoštevati.

Kot pomanjkljivost bi lahko navedli premajhen oder in starejši sistem razsvetljave. Stopnice na oder so nerodne za starejše nastopajoče, zato jim je potrebno ponuditi pomoč pri sestopu z njih.

Pojavljajo pa se nerodne situacije z razdeljevanjem bonov za malico, komu ja in komu ne. Načeloma vsi, ki sodelujejo pri prireditvi dobijo bon, medtem, ko si ga morajo člani Združenja in obiskovalci kupiti sami.

4 NAČRTOVANJE IN ORGANIZACIJA PRIREDITVE

Z dobrim načrtovanjem smo naredili pol dela, potem sledimo načrtu in prireditve mora potekati tekoče. Seveda vemo, da vedno ne gre vse po načrtu, zato mora biti oseba, ki vleče niti organizacije, zelo zbrana, nič je ne sme presenetiti, znati mora odreagirati v trenutku in brez panike. Treba je imeti pripravljene idejne rešitve za morebitne zaplete, torej plan B ali celo C.

Najprej mora biti domislica, ideja, ki jo nato razvijamo, dodajamo, odvzemamo, oblikujemo, gnetemo in ko je zrela za izvedbo, uresničimo.

Dogodke, ki se bodo šele zgodili, načrtujemo vnaprej, še posebej, če nam je cilj poznan. Ker bo prireditve potekala v živo, si prizadevamo, da se naredi čim manj napak ter da smo vnaprej pripravljeni na morebitne nevšečnosti.

Zelo pomembna je tudi sestava ekipe, ki sodeluje med sabo. Ekipa mora biti povezana, usmerjena v isti cilj, ne sme vleči vsak na svoj konec, zato je dobro, da ena oseba vodi in ji ostali pomagajo, jo poslušajo, predlagajo in aktivno sodelujejo.

4.1 Načrt in organizacija prireditve

Kot vemo, je prireditve tradicionalna in vsakoletna, na isti dan – 27. aprila ob državnem prazniku, dnevu upora proti okupatorju, in vemo, da bo dogodek potekal v dvorani doma krajanov v Žejah.

Seveda vemo tudi, komu je namenjena, borcem, aktivistom, izgnancem, taboriščnikom, žrtvam, padlim, ubitim, vsem sodelujočim v drugi svetovni vojni in vsem zagovornikom, ki podobno mislijo in zagovarjajo človekove pravice, enakost in drugačnost, spoštujejo pridobljene pravice in svobodno življenje in zakaj jim je namenjena. V spomin in opomin, da se taki dogodki ne bi več ponovili ter da se izpostavi in slavi njihov pogum, srčnost in moč, kar pokazali v letih vojne.

Načrtovanje prireditve v našem primeru se je pričelo že eno leto prej. Ko smo prirejali prireditve v letu 2024, smo se pri iskanju slavnostnega govornika odločili, da prosimo prvega predsednika Republike Slovenije tovariša Milana Kučana, če nam nakloni to čast. Ker je bil za tisto leto že zaseden, smo se dogovorili, da sodeluje kot slavnostni govornik v letu 2025, kar nam je še bolj ustrezalo, ker se bo v letu 2025 praznovala 80. obletnica osvoboditve in konec druge svetovne vojne.

4.1.1 Govorniki

Na vseh prireditvah je v navadi, da je osrednja točka slavnostni govornik, ki je največkrat znana politična osebnost, tudi kulturnik, športnik ali strokovnjak z določenega področja.

Nekdanji predsednik Milan Kučan je sprejel povabilo, da pove slavnostni govor. Vendar, ko je prišel čas za dokončni dogovor, je ugotovil, da ima ravno na tisti dan popoldan še eno prireditev, kjer je tudi potrdil svojo prisotnost. In predlagal je salomonsko odločitev, da se udeleži obeh, če smo pripravljeni premikati meje. Nas je prosil, če lahko proslavo izvedemo ob 13. uri, čeprav se tradicionalno začne ob 15. uri. Druge prireditelje pa je prosil, če lahko svoj dogodek prestavijo na kasnejšo uro. Tako je omogočil, da bi bil udeležen na obeh prireditvah.

S povpraševanjem pri članih in sodelujočih pri pripravi dogodka, krajanih in gasilcih ter nastopajočih smo ugotovili, da ni nobenih zadržkov, da proslavo izvedemo ob 13. uri, saj smo si želeli njegove udeležbe in sodelovanja.

Seveda pa ne moremo mimo uvodnega, pozdravnega govora, ki ga po navadi pove predsednik Združenja ali druga pomembna lokalna osebnost. V našem primeru je nagovor povedala predsednica Združenja, ki ga je tudi napisala.

4.1.2 Kulturni program

Kulturni program je povezovala oseba, s katero že vrsto let plodno in uspešno sodelujemo. Ker je ustvarjalna, ji prepustimo, da sama pripravi in napiše vezni tekst s pesmimi in besedili pesnikov in pisateljev, za katere meni, da so primerni za dogodek. Napiše scenosled, v katerem določi vrstni red z nastopajočimi in sodelujočimi uskladi naslove in avtorje pesmi in dolžino nastopa. V zakulisju in na odru skrbno bdi nad dogajanjem in je velikokrat profesionalno rešila neugodne situacije, ki jih občinstvo sicer ni videlo niti občutilo.

Domžalska godba ima 27. april v svojem letnem programu rezerviran za našo proslavo. Na lanski prireditvi smo uvedli in spremenili program tako, da so godbeniki nastopili 30 minut pred proslavo. Tudi za letošnjo proslavo smo se dogovorili, da se izvede 30-minutni koncert koračnic, partizanskih in ljudskih pesmi pred dogodkom kot uvod v uradni del prireditve ob predvideni uri s slovensko himno, Zdravljico.

Nastop godbe pred začetkom se je izkazal za logistično dobro potezo. Godbeniki so v prejšnjih letih z odra odšli v zakulisje po stopnicah na balkon nad dvorano in od tam gledali predstavo ter čakali, da zopet nastopijo. Ko je prišel čas za vnovični nastop, so morali ponovno oditi po balkonu, po stopnicah z vsemi instrumenti na oder. Po zaključku svojega nastopa spet nazaj na balkon, kjer so počakali na konec proslave.

Pred leti so začeli nastopati kar z balkona. Vendar organizatorji ugotavljamo, da je bila taka postavitve logistično v obeh primerih velika izguba časa, prostora in tudi zelo naporna izvedba za godbenike, ko so morali večkrat hoditi po stopnicah v uniformi in z instrumenti gor in dol.

Kaj smo naredili? Dogovorili smo se z godbo, da izvede koncert 30 minut pred začetkom proslave na dvorišču pred domom. Z igranjem Zdravljice, slovenske himne, naznanijo začetek proslave. V primeru slabega vremena bi nastopili na odru v dvorani, v primeru lepega pa pred dvorano. Kadar igrajo pred dvorano, se uradni del nadaljuje naprej po programu, ne da bi morali godbeniki na balkon. Če pa je slabo vreme, izvedejo svoj program na odru dvorane, po zaigrani himni odidejo spredaj z odra iz dvorane, medtem ko povezovalka prireditve vodi dogodek dalje.

Kaj smo pridobili? Ker godba igra pred prireditvijo, s tem razveseljuje prej prispele obiskovalce in pritegne morebitne mimoidoče, da se udeležijo proslave. Pridobili smo večje število sedežev za goste v dvorani in na balkonu. In ne nazadnje se godbeniki po svojem končanem nastopu odločijo, ali se bodo udeležili proslave kot gledalci ali v miru pojedjo malico, ki jim jo je namenil organizator, in predčasno odšli domov. Tako je tudi manjša gneča v gostinskih prostorih po končani prireditvi.

Moški pevski zbor Radomlje ima svoj sloves na domžalskem in bližnji okolici. Kot dolgoletni sodelujoči in nastopajoči na tovrstnih dogodkih so že kar institucija. Čeprav imajo 27. april rezerviran v svojem letnem koledarju za proslavo v Žejah, so letos zaradi bolezni odklonili nastop. To je bil za organizatorje precejšen šok, vendar nam je uspelo poiskati drugo alternativo.

Odločili smo se za Pevski zbor Turistično-rekreativnega društva Turnše-Češenik, ki se je z veseljem odzval.

Na povabilo za nastop so se odzvali vedno pripravljeni učenke in učenci OŠ Dob pod vodstvom skrbne mentorice in z dovoljenjem staršev.

Dogovorili smo se za nastop Otroške folklorne skupine Groblje, ki je izvedla 7-minutni splet z naslovom »Med odmorom«.

Kot presenečenje za občinstvo smo, v dogovoru z njegovimi starši, povabili mladega nadobudnega violončelista, da zaigra za konec znano ponarodelo partizansko pesem Bella Ciao. Zelo rad je sprejel povabilo in ponudil, da se nauči in zaigra še pesem Počiva jezero v tihoti, s čimer smo se strinjali.

4.1.3 Praporščaki

V lanskem letu smo naredili še eno dobro logistično potezo. Na prireditve ob državnih praznikih, pomembnih spominskih dogodkih in ob slavnostnih govorih znanih in pomembnih oseb, po navadi pride vedno veliko število praporščakov Združenj, sorodnih veteranskih organizacij, gasilskih društev, ipd.

Do sedaj je to izgledalo tako, da so praporščaki prišli v dvorano na oder in tam stali od začetka do konca prireditve, kar pa ni potrebno. Kadar je bilo veliko praporščakov, so se drenjali na majhnem odru in vedno so morali stati, ker ni bilo prostora za klopi. Ker je dvoranski oder majhen, ni bilo možnosti, da so hkrati s praporščaki na njem tudi godbeniki, kot v našem primeru, ali pa večji pevski zbor.

Organizator se je odločil, da postavi praporščake vzdolž dvorane in jim nameni klopi, da se lahko posedejo. Dogovoril se je z območnim častniškim združenjem za dodelitev poveljujočega častnika za vodenje praporščakov. Poveljujoči častnik pred prireditvijo zunaj organizira vse praporščake, jih razporedi v vrsto, preveri prapore in uniforme, jim razloži pravila in potek dogajanja in pove, kaj je njihova naloga.



*Slika 6: Postroj praporščakov pred dvorano
(Vir: Pivar, 2025)*

Preden se zapoje ali v našem primeru godba zaigra Zdravljico, poveljujoči častnik opozori udeležence prireditve, da na prizorišče prihajajo praporščaki. Gostje vstanejo s sedežev in pozdravijo prihod praporščakov s prapori na prizorišče. Praporščaki se razporedijo vzdolžno po dvorani, godba zaigra himno, ki jo z dvigom prapora pozdravijo. Po zaigrani himni gostje sedejo in program teče dalje. Zdaj je v dvorani

prostor namenjen praporščakom in na odru je prostor za ostale nastopajoče, pevske zборе, recitatorje, glasbenike, plesalce itd. in kulturni program poteka nemoteno.

Ko slavnostni govornik zaključi govor, praporščaki lahko sedejo in sedijo do konca prireditve. Ob koncu prireditve poveljujoči častnik opozori goste, da bodo praporščaki zapustili prizorišče. To storijo ob vnaprej dogovorjeni glasbeni spremljavi in navadno ob ploskanju obiskovalcev, ko jih vodi po sredini iz dvorane.

4.1.4 Podelitev priznanj, simboličnih daril ...

Pripravili smo plaketi, ki ju bomo na proslavi podelili: zlato plaketo Krajevni organizaciji Dob-Krtina, Združenju borcev za vrednote NOB Občine Domžale in posebno priznanje praporščaku je podelil predsednik Pokrajinskega sveta osrednjeslovenskega območja ZZB NOB Slovenije. Predsednica Združenja pa jima je poklonila tudi šopka.

Dan prej smo v cvetličarni prevzeli šopke za prejemnika plaket. Šopek smo poklonili tudi povezovalki programa in učiteljici mentorici.

V letu 2025, ko je 80. obletnica osvoboditve in konca vojne, si je organizator zamislil, da bi bila malica za obiskovalce brezplačna in da bo to strošek Združenja. Dogovoril se je z upravljavcem doma, ki je uredil s kuhinjo in strežnim osebjem glede razdeljevanja bonov in delitve malice in pijače.

Organizator se je nekaj dni pred prireditvijo dogovoril z znanim izdelovalcem krofov za 150 brezplačnih kosov, če sami poskrbimo za dostavo, kar je uredil upravljavec doma.

4.1.5 Tehnični del

Krajani, prostovoljci in gasilci iz Žej, Svete Trojice in okolice sodelujejo pri izvedbi proslave. Okrasijo dvorano, postavijo stole in uredijo oder, uredijo okolico doma, počistijo in okrasijo dvorano, čistijo toaletne prostore, uredijo garderobo za nastopajoče, usmerjajo obiskovalce, varujejo in usmerjajo promet do parkirišč, strežejo pijačo, kuhajo, pečejo in postrežejo hrano, upravljajo blagajno, po koncu proslave postavijo mize za pogostitev v dvorani, če je lepo vreme pa še zunaj pred domom. Po koncu prireditve še vse očistijo in pospravijo.

Za nastopajoče, praporščake, vabljenе goste ter vse ostale sodelujoče, ki jih ne vidimo, vendar so vedno prisotni na vsakem dogodku, prireditvi ter tiho in nevidno skrbijo, da vse teče kot mora, pripravijo in postrežejo pogostitev, za katero se dogovorimo, kaj bo zajemala. Po navadi je to klobasa s prilogo in pijača.

Z gasilci PGD Žeje-Sv. Trojica kot upravljavcem Doma krajanov Žeje je najem dvorane že v njihovem letnem koledarju rezerviran za našo proslavo. Dogovorjen je najem dvorane, s tem pa je urejena tudi vsa papirologija, ki je potrebna za izvedbo. To pomeni, da vse prijave in vloge, ki jih je treba poslati na upravno enoto, občino, policijo in še kam, uredi upravljavec dvorane, zato se nam ni bilo potrebno posebej ukvarjati s tem.

Tehnično generalko izvedejo ozvočevalec, lučkar in povezovalka 45 minut pred začetkom. Glede na želje in zahteve nastopajočih poskrbijo za tehnično najboljšo možno izvedbo prireditve.

4.1.5.1 Ton in luč

Za ozvočenje smo najeli lokalnega ponudnika tovrstnih storitev, ki dobro pozna naše želje in razmere območja in se temu primerno odzove ter vso potrebno opremo prinese s seboj. Ker je ozvočevalec že dolgoletni tonski mojster naše proslave in jo seveda zaradi tega zelo dobro pozna, za ozvočenje prireditve ne potrebuje nobene dokumentacije.

Tonski mojster pred začetkom navadno pregleda dvorano in oder, z organizatorjem pa doreče število nastopajočih in obiskovalcev. Naša prireditve ni velika in je že tradicionalna. Pogovori se tudi z nastopajočimi in povezovalko programa, kakšne so njihove potrebe in zahteve za izvedbo programa. Primerno glede na njihov nastop priredi in postavi ozvočenje in mikrofone.

Za ozvočenje potrebuje mešalno mizo (na gumbke ali digitalno), zvočnike, mikrofone in električne kable. Najmanj 90 minut pred prireditvijo razpelje električne kable po dvorani, mešalno mizo postavi v zadnji del dvorane, kjer je umaknjena, da ne moti gledalcev in da se oni ne zaletavajo v njegovo mizo. Naš ozvočevalec uporablja mešalno mizo na gumbke, ki jo zelo dobro obvlada. Na vsako stran odra postavi dva zvočnika, po odru razpostavi potrebno število mikrofонов in stojal zanje. V našem primeru štiri visoke mikrofone za pevce in recitatorje, enega postavi k govorniškemu stojalu, povezovalka ima naglavni mikrofون, dva nižja mikrofona pa postavi za harmonikarja in violončelista.

V domu se izvajajo različne prireditve, zato imajo domačini veliko izkušenj. Temu primerno so z leti opremili dom z razsvetljavo dvorane in odra, scene. Sicer je razsvetljava zdaj že starejša, vendar še vedno služi svojemu namenu.

Lučkar je v našem primeru oseba, ki skrbi za razsvetljavo, uredi sceno in naredi in vodi projekcijo.

4.1.5.2 Scena

V dvorani doma je postavljen fiksni oder, ki je del dvorane in je svetlobno, akustično in projekcijsko opremljen. Višina odra je 50 cm nad tlemi. Na oder vodijo dvojne stopnice. Ene stopnice so postavljene v dvorani na sredini odra, te so namenjene za govorce, druge stopnice pa so v zakulisju za izvajalce programa. Na vsaki strani odra je rdeč zastor, ki pomaga pri tem, da lahko zadaj kaj skriješ.

Oder smo okrasili z minimalistično, a vizualno učinkovito scenografijo. Ker je naša prireditev ob državnem prazniku in govornik prvi predsednik republike, smo seveda postavili zastave. Štiri zastave, evropska, državna, občinska in zastava krajevne skupnosti, so bile na drogu zataknjene v talnem stojalu na desni strani odra.

Z upravljavcem doma smo se dogovorili za cvetlične aranžmaje v obliki dveh šopkov in dveh vaz z rdečimi nageljni, ki imajo globok simbolni pomen za slovenski narod. Te so otroci po zaključeni prireditvi razdelili med obiskovalce. Cvetje je upravljavec naročil v lokalni cvetličarni, ki je aranžmaje tudi dostavila. Cvetličarka in lučkar sta cvetje skupaj razporedila po odru.

En zvočnik je bil na levi strani odra diskretno postavljen za zaveso, drugi pa je bil na stojalu ob zidu na desni strani ob odru. Mikrofonu so bili postavljeni po odru glede na postavitev pevskih zborov in glasbenikov. Tonski mojster je prestavljal in prilagajal stojala glede na potrebe nastopajočih.

Projekcijsko platno je bilo spuščeno po sredini na zadnji steni odra. Na platnu se je odvijala projekcija po programu prireditve.

Na odru so bili pripravljeni stoli, ki so jih potrebovali nastopajoči in govorniško stojalo. Levo, skrita za zastorom je bila postavljena miza, kjer so bili pripravljeni šopki, plakete in morebitni rekviziti.

4.1.5.3 Dokumentacija

Ker je prireditev izvedena v okviru občinskih prireditev, je kot taka že vpisana v vsakoletnem koledarju prireditev Občine Domžale. To pomeni, da nam kot organizatorju ni treba izpolnjevati nobene dokumentacije.

»Prireditve, za katere ni potrebna prijava« Zakon o javnih zbiranjih v drugi točki 12. člena pravi, da so to: »državni organi, lokalne skupnosti, politične stranke, sindikati, verske skupnosti, društva ter druge organizacije v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti, določene s predpisom, statutom ali pravili, v svojih poslovnih prostorih, ki so namenjeni za opravljanje te dejavnosti« (Zakon o javnih zbiranjih, 2011).

4.1.6 Oglaševanje

Za oglaševanje dogodka se pravočasno dogovorimo z občino, da objavijo vabilo v lokalnem glasilu Slamnik in na spletu. Dogovorimo se tudi z lokalnim snemalcem dogodkov, da ga posname in evidentira ter napiše članek v spletni časopis domzalec.si.

Za objavo prispevka o proslavi se dogovorimo s pišočimi članicami in člani Združenja, ki skrbno beležijo naše aktivnosti in jih objavljajo v Slamniku, Svobodni besedi in drugje.

Ko vsi sodelujoči dogodka potrdijo svojo udeležbo in sodelovanje, lahko začnemo z oblikovanjem in ker je delo v društvih po navadi volunteersko, smo se dogovorili za oblikovanje vabila s članico, ki je na tem področju strokovno in umetniško podkovana. Dali smo ji okvirne smernice, povedali želje, potrebne podatke in ji prepustili kreativnost.



Občina Domžale
in
Združenje borcev za vrednote
narodnoosvobodilnega boja občine Domžale

vas vabita na

OSREDNJO OBČINSKO PRIREDITEV

OB 27. APRILU - DNEVU UPORA
PROTI OKUPATORJU

v nedeljo,
27. aprila 2025, **ob 13. uri**
v Domu krajanov
v Žejah.

Slavnostni govornik:
tovariš Milan Kučan
prvi predsednik
Republike Slovenije.

Kulturni program:
Pevski zbor Turnše,
učenke in učenci OŠ Dob,
Otroška folklorna skupina Groblje
in Godba Domžale.

Program bo povezovala
Draga Jeretina Anžin.



Slika 7: Vabilo na osrednjo občinsko prireditev
(Lastni vir, 2025)

Vabilo so izdelali v srednji šoli v Ljubljani, ki ponuja tovrstno storitev. Vabila smo razdelili po KO ZB, da jih razdelijo članstvu, nekaj smo jih poslali po redni pošti in elektronsko.

4.1.7 Bonton in protokol

Na vsaki prireditvi je treba slediti določenemu protokolu, bontonu in pravilom obnašanja. Stremimo k temu, da se tega držimo in obiskovalce seznanimo s tem oziroma jih opozorimo, če je to potrebno.

»Protokol je predpisano izvajanje pravil in obvezna sestavina v mednarodnih, meddržavnih, poslovnih ali medčloveških odnosih. Predstavlja skupek pravil obnašanja ob različnih priložnostih in v različnih situacijah. Poleg osnovnih vsakodnevnih pravil bontona v protokolu veljajo zahtevnejša, kompleksna pravila, ki urejajo odnose /.../. Pravila lepega vedenja in običaji dobre vzgoje se nekoliko razlikujejo od protokola /.../ (Poklukar, 2011, str. 17).

Dogovorili smo se za sedežni red nastopajočih in obiskovalcev. Uredili smo prostor za postavitve praporščakov. Z Območnim združenjem slovenskih častnikov smo naredili načrt za prihod in odhod praporščakov na prizorišče in z njega. Prav tako smo načrtovali pot, kjer so nastopajoči, govorniki idr. prišli na oder in odšli z njega. Sprejeli smo prvega predsednika, županjo in ostale pomembne goste. Uredili smo parkirni prostor za slavnostnega govornika v bližini dvorane.

Po izvedeni prireditvi smo se zahvalili vsem gostom in obiskovalcem za obisk ter jih povabili k druženju in pogostitvi. Zahvalili smo se tudi vsem ostalim, ki so omogočili, da smo proslavo izpeljali tekoče, brez neprijetnih dogodkov.

4.2 Vodenje in izvedba prireditve

Četudi se zgodi kar koli nepredvidenega, nas ne sme vreči s tira, že vnaprej je treba predvideti morebitne zaplete in zanje pripraviti rešitve, obenem pa biti prilagodljiv za nepredvidljivo.

Prireditev je tradicionalna, zato po navadi poteka brez težav, vsaj kar se tiče uporabe doma in dvorane, storitev krajanov in gasilcev, ki jih nudijo v zvezi s pripravo dokumentacije, usmerjanjem obiskovalcev in nastopajočih in seveda s pogostitvijo.

Ob upoštevanju načrta in organizaciji smo dogodek izvedli po časovnici. Kot organizator in vodja prireditve smo na prireditveni prostor prišli 90 minut prej, kjer pa je že vse vrvelo od dejavnosti.

Uskladili smo se s strežnim osebjem za točilnim pultom in s kuharji in pomočniki v kuhinji glede razdeljevanja bonov nastopajočim in sodelujočim.

Usmerili smo folklorno skupino v garderobni prostor, da se preoblečejo v noše. Mladi virtuozi so na odru preverili situacijo in si pripravili prostor za nastop. Preverili smo prisotnost nastopajočih in naredili ogled po dvorani in okoli nje.

Zastave so bile postavljene in obešene pravilno. Projekcija se je že vrtela na platnu. Oder je bil praznično okrašen s cvetjem. Pripravljena je bila tudi muzika, kjer sta bili plaketi in šopki. S tonskim mojstrom smo razporedili mikrofone in uskladili njihovo višino. S povezovalko smo šli skozi scenosled. S snemalcem smo dorekli še zadnje podrobnosti.

Stoli v dvorani in na balkonu so bili pripravljeni, klopi ob steni za praporščake ravno tako. Ker je bilo lepo vreme, so bile tudi zunaj postavljene mize in klopi.

Pozdravili smo praporščake in poveljujočega častnika. Pozdravili smo godbo, ki je začela igrati točno ob določeni uri. Pozdravili smo goste in jih usmerili ter posedli.

Pričakali smo županjo, podžupana in slavnostnega govornika in jih pospremili v dvorano do sedežev.

Praporščaki so prikorakali v dvorano, godba je zaigrala himno in proslava se je začela.

Program je bil izveden z nekaj spremembami. Kot smo v nalogi že povedali, se je radomeljski pevski zbor opravičil zaradi bolezni. Dogovori z njimi so potekali v januarju 2025. V aprilu, ko smo že imeli natisnjena vabila in so čakala, da jih razpošljemo, so nas obvestili, da bi vseeno lahko nastopili. Ker smo si seveda želeli, da nastopijo, smo se dogovorili, da zapojejo dve pesmi. Uskladili smo se s Pevskim zborom Turistično-rekreativnega društva Turnše-Češenik, ki so izvedli 4 pesmi, za katerega smo prepozno ugotovili, da se nismo dobro pozanimali o njihovem imenu, zato je na vabilu napačno poimenovan.

V programu smo imeli tako kar dve presenečenji za obiskovalce, Radomljane in mladega violončelista.

Po zaključeni prireditvi, ko so otroci razdelili rdeče nageljne, je sledilo druženje s pogostitvijo. Tukaj so spet krajan, prostovoljci in gasilci hitro pospravili stole in postavili mize in klopi. Poskrbeli so za hrano in pijačo v dvorani in zunaj nje. Letošnja malica, ki je bila brezplačna, je bila veliko presenečenje za obiskovalce, kot pika na i pa je bil za povrh še krof.

Po druženju se je organizator poslovil od slavnostnega govornika, pomembnih gostov, praporščakov, častnikov, nastopajočih in obiskovalcev, ko so odhajali.

Na koncu se je zahvalil za sodelovanje in predanost vsem sodelujočim, krajanom, prostovoljcem in gasilcem in jih povabil in se priporočil še za nadaljnje sodelovanje pri izvedbi prihodnjih prireditev.

5 ZAKLJUČKI

Zgodilo se je to, česar si noben organizator prireditve ne želi: odpoved nastopajočih, v našem primeru pevskega zbora. Ker smo bili dovolj zgodaj obveščeni, smo lahko poiskali za zamenjavo drugi pevski zbor.

Ko so nam prvotno izbrani pevci ponudili, da vseeno lahko nastopijo na proslavi, smo zaradi tradicije in dobrega sodelovanja v preteklosti priredili program. Čeprav je bil program zaradi tega nekaj minut daljši, je bilo splošno zadovoljstvo pri obiskovalcih in nastopajočih. Moški pevski zbor Radomlje ima dolgoletne izkušnje z nastopanjem, imajo izpiljen repertoar in pesmi zapojejo z občutkom in dovršeno.

Pevski zbor Turistično-rekreativnega društva Turnše-Češenik je skupina ljudi, ki se radi družijo in pojejo. Njihov nastop sicer ni bil pevsko dovršen, vendar so ga izvedli z zanosom, žarom in navdušenjem. Dobili so priložnost, da se predstavijo in s tem nabirajo izkušnje.

Ugotovili smo, da moramo vse dobro preveriti, kajti naredili smo napako pri poimenovanju pevskega zbora, na katero smo bili opozorjeni, ko smo že razposlali vabila. Nismo se natančno pozanimali o njihovem imenu, zato je bilo to na vabilu napačno zapisano.

Ob organiziranju smo ugotovili in poudarili logistično boljše rešitve, ki smo jih uspešno tudi izvedli.

- Skrajšali smo dolžino prireditve na okoli 60 minut.
- Nastop godbe smo uvrstili v spored pred uradnim delom.
- Godbo smo prostorsko umestili na oder oziroma ob lepem vremenu pred dvorano.
- Praporščake smo prestavili z odra, ki smo ga s tem sprostili za nastopajoče.
- Dogovorili smo se za poveljujočega častnika, ki vodi praporščake v dvorano in iz nje.

Ugotavljamo, da se število obiskovalcev vsako leto manjša. Ocenjujemo, da je deloma razlog zato, ker so člani Združenja vedno starejši. Ugotavljamo tudi, da je večina tistih ljudi, ki so doživljali grozote vojne v bojih, v taboriščih in zaporih idr. težko delila te izkušnje z družino. Generacije rojene po vojni se težje poistovetimo s trpljenjem, ki so ga izkusili naši predniki, ker tega nismo doživeli.

Tako naši starši in mladimi ni toliko zanimanja za tovrstne prireditve, oziroma upada ozaveščenost pomembnosti le teh. V naslednjem poglavju, smo našli nekaj predlogov izboljšav, ki so morebitne rešitve tudi za te ugotovitve.

Kako ohraniti solidarnost, sodelovanje in kako vse te vrednote ohranjati tudi med mladimi? Velikokrat slišimo: »Ne glej nazaj, pusti«.

Moramo gledati nazaj, zato, da ne bi ponavljali napak iz preteklosti. S pogledom nazaj imamo vizijo prihodnosti. Naj ne gre v pozabo, kar se je zgodilo v preteklosti in naj se ne spreminja, izkrivlja in spreneveda ob zgodovinskih dejstvih. Zdaj se promovira povojne poboje brez kakršnekoli obrazložitve ozadja in zakaj se je to zgodilo in ni neke globalne slike, samo delčki, izseki slik, ki koristijo nekaterim elitističnim skupinam in posameznikom, da s tem vnašajo med ljudi nestrpnost, zdrahe in jezo, razpihujejo sovraštvo in povzdigujejo fašistične in nacistične miselnosti in dejanja. Ve se kaj je upor, kaj je narodnoosvobodilni boj, ve se kdo in kaj so bili partizani. Ve se pa tudi kdo in kaj je kolaborant, izdajalec, domobranec, belogardist, raztrganec, črnorokec, ...

Vendarle je pomembno, da pogledamo nazaj, sploh v današnjih časih, ko se zgodovina žal ponavlja. Porast neonacizma in neofašizma v Evropi in drugod po svetu, tudi pri nas.

Dan upora proti okupatorju je poseben opomnik, kako se z združitvijo in sodelovanjem različnih družbenih skupin lahko doseže učinkovito sodelovanje in boj proti nasilju, če le vemo, za kaj se borimo. Je tudi opomnik, da se vprašamo, za kaj se borimo danes in za kaj se bomo jutri? Je dan, ki nas opominja na moč enotnosti, poguma in odpora v najtežjih časih. Naši starši, stari starši, bratje in sestre, tete in strici, prijatelji, sosedje, ... so se borili, ne le za svoj obstoj, temveč za prihodnost vseh nas – za to, da bi mi danes lahko govorili slovensko - svoj materni jezik in živeli v miru in svobodi.

Njihova borba se ni končala z osvoboditvijo. Po vojni so z lastnimi rokami in veliko mero predanosti začeli graditi državo, skoraj iz nič. Gradili so osnovne šole, da bi vsak otrok imel pravico do znanja. Z njihovo voljo so nastajali vrtci, stanovanja, postavili so zdravstvene domove, ker so verjeli, da mora biti zdravje dostopno vsem. Gradili so ceste, vodovod, kanalizacijo, elektriko in telefonijo, javni prevoz, celo skupne počitniške domove – ne z milijoni iz Bruslja, ampak z delom svojih rok. Ob prostih sobotah so delali in s tem prispevali svoj čas, trud in denar s samoprispevki. Verjeli so, da je skupno dobro več kot zgolj vsota posameznikov. Niso čakali na boljše čase – sami so jih ustvarili.

Zato moramo vedno znova z izvajanjem proslav, prireditev, spominskih slovesnosti, komemoracij ipd., opominjati in spominjati na dogodke iz naše zgodovine, ki so temelj za nastanek današnje Slovenije.

Tukaj smo za zaključek opisali pomembnost vsakoletnega izvajanja proslav in razlog, zakaj ne smemo odnehati.

6 PREDLOGI IZBOLJŠAV

Predlagamo še nekaj idej ob izvedbi nadaljnjih proslav:

- postavitve spremljevalne likovne razstave;
- intenzivnejše sodelovanje z osnovnimi in glasbenimi šolami;
- večje sodelovanje z lokalnimi manj znanimi kulturnimi izvajalci;
- organizacija prevoza posameznikov;
- izvedba prireditve z dobrodelno noto – zbiranje prostovoljnih prispevkov za šolski sklad, za holter, gasilski avto, novejšo razsvetljavo ipd.

6.1 Postavitev spremljevalnih razstav

Kot spremljevalni program bi kot popestritev lahko izvedli tudi razstavo umetniških del posameznikov, skupin ali društev. Izvedli bi natečaj na primerno tematiko v lokalnem časopisu in spodbudili učence v šolah, člane društev, da sodelujejo pri izvedbi. Natečaj bi sicer bil lahko tudi za pesem ali skladbo.

Dvorana omogoča na svojih stenah in stebrih postavitev likovnih; slikarskih, kiparskih, risarskih, grafičnih ali fotografskih del. Razstava bi se potencialno v primeru dobrega vremena lahko postavila tudi zunaj dvorane, ker je v okolici doma dovolj prostora. To bi omogočalo boljšo izpostavitvev in osvetlitev likovnih del, večjo povezanost notranjega in zunanjega prostora in bi proslavo naredilo bolj dinamično. Za postavitev razstave bi potrebovali potrebne pripomočke, kot so na primer okvirji za slike, podstavki, slikarska stojala,... S postavitvijo likovne razstave kot spremljevalnega programa, bi dvignili proslavo na kulturno umetniško raven in obenem omogočili prepoznavnost lokalnih umetnikov in nadobudnih ustvarjalcev.

6.2 Sodelovanje z osnovnimi in glasbenimi šolami

Z osnovnimi šolami imamo pozitivne izkušnje glede sodelovanja učencev na proslavi. Zaenkrat je sodelovanje z osnovnimi šolami zadovoljivo, želimo pa večjo angažiranost in zavzetost pri sodelovanju na tovrstnih prireditvah, s čimer je potrebno apelirati na vodstvo šole in učitelje, mentorje in seveda starše in družine. Zavedamo se, da njihovo sodelovanje temelji na prostovoljstvu, zato jim vedno podarimo simbolično primerno darilo v zahvalo za preteklo sodelovanje ter vzpodbudo in motivacijo za prihodnje sodelovanje.

Vendarle bi si želeli razširiti sodelovanje tudi na glasbene šole, predvsem tiste v okolici. V preteklosti je bilo sodelovanje precejšnje, potem pa je z osamosvojitvijo Slovenije tovrstno sodelovanje potihlo ugasnilo. Prireditve je svojevrsten način za pridobivanje izkušenj in utrjevanje samozavesti mladih nadobudnežev v recitiranju, deklamiranju, pripovedovanju, petju, igranju, igranju instrumentov, plesanju,

kakršnemkoli kulturno umetniškem izražanju. Kot omenjeno v prejšnji točki, bi spodbujali in podpirali tudi morebitne izvedbe lastnih pesmi in skladb.

6.3 Sodelovanje z lokalnimi manj znanimi kulturnimi izvajalci

Prireditve je priložnost za vse kulturno umetniške izvajalce, ki niso poznani občinstvu. Z nastopom bi omogočili prepoznavnost izvajalcem in umetnikom, dvignili proslavo na kulturno umetniško raven in sodelujočim nudili priložnost za osebno rast in razvoj. Seveda je tak nastop tudi zanje izvrstna priložnost za pridobivanje izkušenj, ker se zavedamo, da njihovo sodelovanje temelji na prostovoljstvu, za kar smo jim izjemno hvaležni, jim podarimo simbolično darilo.

6.4 Organizacija prevoza

Naši člani so čedalje starejši, nekateri imajo zdravstvene težave, nekateri so gibalno ovirani ali ne vozijo več. Opažamo, da imajo zaradi tega težave pri prevozu, kamor koli želijo potovati. Ker vemo, da si člani želijo obiskati našo tradicionalno prireditev, ponavadi organiziramo vozne člane, da jih pripeljejo. Vendar želimo k temu pristopiti bolj organizirano. Radi bi vzpostavili mrežo prevozov na tovrstne prireditve s člani prostovoljci, ki so pripravljeni opraviti prevoz na podlagi prijave člana, ki želi obiskati prireditev.

6.5 Dobrodelna nota

V današnjih časih spet prihaja na plano pomoč sočloveku. Ljudje smo že v prejšnji državi veliko naredili s prostovoljnimi delom in samoprispevki. Čeprav danes država to dejavnost označuje kot sivo ekonomijo, delo na črno in pranje denarja, je bilo na ta način zgrajenih veliko šol in vrtcev, zdravstvenih domov, kulturnih in gasilskih domov, veliko kilometrov cest, vodovodov, kanalizacij, telekomunikacijskih povezav in še ...

Slovenci smo empatičen, dobrodelen narod in zelo radi priskočimo na pomoč, najsi bo to s hrano, oblačili, potrebnim materialom, z denarnimi sredstvi ali pa kot delovna sila.

Naš predlog je, da se v okviru prireditve organizira prostovoljno zbiranje prispevkov z določenim namenom, npr. za šolski sklad, za holter, za novo razsvetljavo v domu ali za gasilski avto.

Organiziranje spremljevalne razstave bi se lahko izvedlo tudi na način, da bi se likovno umetniška dela podarila kot protokolarna darila, seveda ob strinjanju z umetniki.

7 LITERATURA IN VIRI

Ministrstvo za digitalno preobrazbo. (2024). *Javne prireditve in shodi*. Pridobljeno 11. 6. 2025 z naslova <https://e-uprava.gov.si/aktualno/prireditve-in-shodi.html?lang=si#eyJmaWx0ZXJzIjpb7InR5cGUiOiLSJdLCJwZXJpb2RhIjpbli0iXSwicG9zdGEiOiLTETiXSwib2Zmc2V0IjpbIjAiXSwic2VudGluZWxfHlWZSI6WyJvayJdLCJzZW50aW5lbF9zdGF0dXMiOiSib2siXSwiaXNfYWpheCI6WyI119fQ==>

Ministrstvo za kulturo. (2022). *Leto 2023 razglašeno za leto pesnika Karla Destovnika Kajuha*. Pridobljeno 11. 6. 2025 z naslova <https://www.gov.si/novice/2022-10-27-leto-2023-razglaseno-za-leto-pesnika-karla-destovnika-kajuha>

Mohorko, M. (2012). *Kako zmagati v bitki s papirji pri organizaciji dogodkov?* Ljubljana: Mladinski svet Ljubljane.

Nadškofija Maribor. (2025). *Od kdaj praznujemo veliko noč v nedeljo?* Pridobljeno 10. 6. 2025 z naslova <https://nadskofija-maribor.si/web/2025/04/16/od-kdaj-praznujemo-veliko-noc-na-nedeljo>

Novak, Ž., Bubnič, E., Budnar, M., Erjavec, M., Grešak, B., Hodža Frelih, V., Jezeršek Turnes, J., Lisec, A., Markič, M., Mlakar, P., Prebil, M., Remic, D., Vršec, M. in Zajc, B. (2009). *Dogodek od A do Ž: Priročnik za organizacijo in vodenje dogodkov*. Ljubljana: Planet GV.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. (b. l.) *kaj je prapor?* Pridobljeno 11. 6. 2025 z naslova <https://www.ozs.si/sekcija-slikopleskarjev-fasaderjev-in-crkoslkarjev/prva/prapor-sekcije/kaj-je-prapor>

PNV d. o. o. (b. l.). *Dom krajanov v Žejah*. Pridobljeno 10. 6. 2025 z naslova https://www.pvnavasi.si/datoteke/___Dom_krajanov_v___ejah.jpg

Poklukar, B. (2011). *Delam protokol*. Ljubljana: Šola retorike.

Register nesnovne kulturne dediščine. (2024). *Petje partizanski pesmi*. Pridobljeno 11. 6. 2025 z naslova <http://www.nesnovnadediscina.si/sl/register/petje-partizanskih-pesmi>

Slamnik, Domžale, 30. maj 1996 št. 5, letnik 35, str. 15. Pridobljeno 11. 6. 2025 z naslova <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-l2DKHDZE>

Slovar slovenskega knjižnega jezika. (b. l.a). *Dogodek*. Pridobljeno 11. 6. 2025 z naslova <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=dogodek>

Slovar slovenskega knjižnega jezika. (b. l.b). *Prireditve*. Pridobljeno 11. 6. 2025 z naslova <https://fran.si/133/sskj2-slovar-slovenskega-knjiznega-jezika-2/4521103/prireditve?Query=prireditve&View=1>

Stiplovšek, M. (2009). Razglasitev Domžal za trg (1925) in mesto (1952), priznanje za velik gospodarski napredek od sredine 19. stoletja. *Kronika*, 57, 161–172.

Vihar, L. (1987). *Organizacija prireditve*. Ljubljana: Republiška konferenca zveze socialistične mladine.

Vulikić, V. (2003). *Ljudje izpod vrha Svete Trojice*. Žeje, Sv. Trojica: Prostovoljno gasilsko društvo.

Wikipedia. (b. l.). *Pust*. Pridobljeno 10. 6. 2025 z naslova <https://sl.wikipedia.org/wiki/Pust>

Zakon o javnih zbiranjih (ZJZ). (2011). *Uradni list RS*, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo. Pridobljeno 24. 6. 2025 z naslova <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO1455>